

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ محمد صالح المنجد حفظه الله تعالى

موضوع:

مقدمات؛ علم؛ موانع کسب علم؛ خرافات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پرسش

نویسنده: محمد باقر

تاریخ: ۱۳۹۶/۸/۲۷

بفرمایید قداست در اسلام چیست و چه چیزهایی قداست دارند؟ خاک کربلا و در و دیوار قبور اهل بیت و جلد قرآن و خانه خدا و مساجد که عده‌ای آن را مقدّس می‌دانند و لمس کردن آن را عبادت می‌پندارند چه حکمی دارد؟

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۶/۹/۱

«قداست» به معنای طهارت، برکت و حرمت است و از خداوند نشأت می‌گیرد؛ چراکه او «قدّوس» به معنای بسیار مقدّس است؛ چنانکه فرموده است: **هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ**؛ «او خداوندی است که جز او خدایی نیست پادشاه بسیار مقدّس» و با این وصف، هر چیزی که در شرع به او منتسب باشد، به اعتبار انتسابش به «قدّوس» قداست دارد؛ چنانکه به عنوان نمونه، فرموده است: **يَا قَوْمِ ادْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ**؛ «ای قوم من! به سرزمین مقدّسی که خداوند برایتان نوشته است وارد شوید»، بنا بر اینکه قداست آن نظر به وصف **كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ**؛ «خداوند برایتان نوشته است»، ناشی از انتساب شرعی اش به خداوند بوده و از این رو، هر چیزی که در شرع به او منتسب باشد، به اعتبار انتسابش به او مقدّس است؛ مانند کتب او و خلفائش که آن‌ها را به خود منتسب کرده و فرموده است: **كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ**؛ «همگی به خداوند و فرشتگانش و کتبش و فرستادگانش ایمان آوردند» و مانند مسجد الحرام که آن را به خود منتسب کرده و فرموده است: **وَعَهَدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنْ طَهِّرَا بَيْتِيَ**؛

۱. الحشر/ ۲۳

۲. المائدة/ ۲۱

۳. البقرة/ ۲۸۵

۴. البقرة/ ۱۲۵

«و با ابراهیم و اسماعیل عهد کردیم که خانه‌ام را تطهیر کنید» و مانند سایر مساجد که آن‌ها را به خود منتسب کرده و فرموده است: **﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾**^۱؛ «و اینکه مساجد برای خداوند هستند، پس با خداوند احدی را نخوانید». چنین چیزهایی در اصطلاح «شعائر خداوند» هستند و از این رو، احترام و بزرگداشت آن‌ها واجب است؛ چنانکه خداوند فرموده است: **﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَجْلُوا شِعَائِرَ اللَّهِ﴾**^۲؛ «ای کسانی که ایمان آوردید! شعائر خداوند را حلال نشمارید» و فرموده است: **﴿ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظِمِ شِعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ﴾**^۳؛ «چنین است و هر کس شعائر خداوند را بزرگ دارد آن از تقوای دل‌هاست» و به عنوان نمونه، خطاب به موسی علیه السلام فرموده است: **﴿إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طَوًى﴾**^۴؛ «هرآینه من پروردگار تو هستم، پس کفش‌هایت را درآور؛ چراکه تو در وادی مقدس طوی هستی»؛ همچنانکه تبرک به آن‌ها با نزدیک شدن به آن‌ها یا لمس کردن آن‌ها -هرگاه منافاتی با احترام و بزرگداشت آن‌ها نداشته باشد- اشکالی ندارد؛ چراکه آن‌ها به اقتضاء انتسابشان به خداوند، مبارک هستند؛ با توجه به اینکه خداوند «متبارک» است؛ چنانکه فرموده است: **﴿تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾**^۵؛ «متبارک است خداوند پروردگار جهانیان» و فرموده است: **﴿تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ﴾**^۶؛ «متبارک است اسم پروردگارت که صاحب جلال و إکرام است» و از این رو، نزدیک شدن به آن‌ها یا لمس کردن آن‌ها با لحاظ انتسابشان به خداوند می‌تواند مایه‌ی برکت باشد؛ چنانکه به عنوان نمونه، درباره‌ی وادی طوی فرموده است: **﴿فَلَمَّا جَاءَهَا نُودِيَ أَنْ بُورِكَ مَنْ فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾**^۷؛ «پس چون به نزدیک آن آمد ندا داده شد که برکت داده شد هر کسی که در آتش است و هر کسی که پیرامون آن است و منزّه است خداوند پروردگار جهانیان» و درباره‌ی فلسطین فرموده است: **﴿وَوَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ﴾**^۸؛ «و او (یعنی ابراهیم) و لوط را به سرزمینی که در آن برای جهانیان برکت دادیم رهایی بخشیدیم» و درباره‌ی مسجد الأقصى فرموده است: **﴿سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ﴾**^۹؛ «پاک است کسی که بنده‌اش را در شبی از مسجد الحرام به مسجد الأقصى برد که پیرامونش را برکت دادیم».

۱. الجن / ۱۸

۲. المائدة / ۲

۳. الحج / ۳۲

۴. طه / ۱۲

۵. الأعراف / ۵۴

۶. الزحمن / ۷۸

۷. التمل / ۸

۸. الأنبياء / ۷۱

۹. الإسراء / ۱

آری، تبرک به چیزی که انتساب آن به خداوند در شرع ثابت نیست، وجهی ندارد؛ چراکه چیزی جز خداوند متبارک نیست تا انتساب به آن مایه‌ی برکت باشد و از این رو، تبرک به چیزهایی که شرعاً به خداوند منتسب نیستند، مشرکانه است؛ مانند تبرک به بت‌ها یا درخت‌ها یا چیزهای متعلق به حاکمان و عالمان ظالم یا قبرهای مجهولی که معلوم نیست چه کسانی در آن‌ها مدفون هستند.

بیتنا اسلام
بیتنا اسلام
بیتنا اسلام

